

# Spis treści

|                        |   |
|------------------------|---|
| <b>Wstęp</b> . . . . . | 5 |
|------------------------|---|

## 1976–1981

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| <b>Kłopoty z realizmem</b> . . . . .       | 11 |
| Mały realizm . . . . .                     | 14 |
| Nurt chłopski . . . . .                    | 16 |
| Świat wreszcie przedstawiony . . . . .     | 20 |
| <b>Być świadectwem epoki?</b> . . . . .    | 31 |
| Przesłanie Nowej Fali . . . . .            | 32 |
| Przesłanie Pana Cogito . . . . .           | 37 |
| Dylematy Nowej Prywatności . . . . .       | 42 |
| <b>Tylko literatura?</b> . . . . .         | 45 |
| <b>Pokolenie na rozdrożu</b> . . . . .     | 64 |
| Barańczak: świat, śmiech, śmierć . . . . . | 66 |
| Krynicki: krawędź wiersza . . . . .        | 75 |
| Zagajewski: droga do 'całości' . . . . .   | 82 |

## 1982–1986

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| <b>Stan wojenny słów</b> . . . . .                  | 91  |
| Pakt aksjologiczny . . . . .                        | 95  |
| Poetyka parafrazy i osobistego świadectwa . . . . . | 97  |
| Kręgi wtajemniczenia w historię . . . . .           | 101 |
| Dwie emigracje . . . . .                            | 108 |
| Odzyskiwanie języka . . . . .                       | 111 |
| Jan Polkowski: narzecze zagłady . . . . .           | 116 |

|                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Więcej niż literatura</b> . . . . .                       | 120 |
| Prawdy prywatne . . . . .                                    | 122 |
| Prawdy polityczne i historyczne . . . . .                    | 132 |
| Prawdy życiowe . . . . .                                     | 141 |
| <b>W poszukiwaniu utraconego (I)</b> . . . . .               | 154 |
| <br><b>1987–1998</b>                                         |     |
| <b>Przesilenie wrażliwości</b> . . . . .                     | 169 |
| Prywatne alternatywy . . . . .                               | 173 |
| Sommerland . . . . .                                         | 180 |
| Metamorfoza . . . . .                                        | 187 |
| Intymne klasycyzmy . . . . .                                 | 191 |
| Patrzę... i wzruszam ramionami . . . . .                     | 192 |
| <b>W poszukiwaniu utraconego (II)</b> . . . . .              | 195 |
| <b>Przełom: warunki, oznaki, omamy</b> . . . . .             | 208 |
| Polityka i mentalność . . . . .                              | 213 |
| Rynek . . . . .                                              | 216 |
| Przełom czyli normalność . . . . .                           | 231 |
| Idee . . . . .                                               | 235 |
| <b>Proza na przełomie — panorama</b> . . . . .               | 239 |
| Kwestia rzeczywistości . . . . .                             | 239 |
| Kwestia tożsamości: proza inicjacyjna i edukacyjna . . . . . | 258 |
| Kwestia formy: powrót fabuły — pastisze . . . . .            | 262 |
| Kwestia formy: przeciw fabule — parodie . . . . .            | 269 |
| Kwestia formy: bez fabuły — nieepicki model prozy . . . . .  | 271 |
| Kwestia formy: bez formy — sylwy ponowoczesne . . . . .      | 276 |
| Proza lat dziewięćdziesiątych — skrót panoramy . . . . .     | 283 |
| <b>Post festum</b> . . . . .                                 | 284 |
| Boom . . . . .                                               | 284 |
| Wielkie porządki . . . . .                                   | 290 |
| Granice poezji . . . . .                                     | 293 |
| Życie — horror, choroba, styl . . . . .                      | 296 |
| Kultura — nuda i fikcja . . . . .                            | 302 |
| Język i śmierć . . . . .                                     | 307 |
| Bóg i konwencja . . . . .                                    | 311 |
| Inni Inni . . . . .                                          | 316 |
| <b>Lekcja Starych Mistrzów</b> . . . . .                     | 320 |
| Elegia końca, melancholia początku . . . . .                 | 321 |

|                                                        |         |
|--------------------------------------------------------|---------|
| Świat bez miary . . . . .                              | 329     |
| Granica i koniec literatury . . . . .                  | 333     |
| Ekspresja albo śmierć . . . . .                        | 335     |
| Zło świata, zło człowieka . . . . .                    | 337     |
| Słowo raz obudzone — zostanie . . . . .                | 340     |
| <br>Książki wybrane z lat 1976–1998 . . . . .          | <br>344 |
| Laureaci literackiej Nagrody Nobla 1976–1998 . . . . . | 414     |
| Indeks osób . . . . .                                  | 415     |